uitspraak

RECHTBANK DEN HAAG

Zittingsplaats Groningen

Bestuursrecht

zaaknummer: NL20.1037

uitspraak van de enkelvoudige kamer in de zaak tussen

(naam vreemdeling), eiser
geboren op 1994, van
Somalische nationaliteit,
V-nummer:
(gemachtigde: mr. A.M. Veld),

en

de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, verweerder (gemachtigde:
mr. G.M. Bouius).

Procesverloop

Bij besluit van 8 januari 2020 (het bestreden besluit) heeft verweerder de aanvraag van eiser tot het verlenen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd in de algemene procedure afgewezen als kennelijk ongegrond.

Eiser heeft tegen het bestreden besluit beroep ingesteld.

Het onderzoek ter zitting heeft, tezamen met de behandeling van de zaak NL20.1038, plaatsgevonden op 19 februari 2020. Eiser is – met tolk – verschenen, bijgestaan door zijn gemachtigde. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigde. Het onderzoek is ter zitting gesloten.

Overwegingen

1. De rechtbank gaat bij de beoordeling uit van het navolgende.

1.1. Eiser is in juni 2009 Nederland binnengekomen. Aan hem is bij besluit van 18 juni 2009 een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd verleend. Deze vergunning is bij besluit van 26 juni 2017 met terugwerkende kracht tot 22 augustus 2014 ingetrokken, waarbij aan hem een inreisverbod voor de duur van tien jaren is opgelegd. Dat besluit staat met de uitspraak van deze rechtbank, zittingsplaats Rotterdam, van 14 februari 2018 (NL17.5023) in rechte vast.

1.2. Eiser heeft op 2 oktober 2019 een opvolgende aanvraag ingediend. Daaraan heeft hij ten grondslag gelegd dat hij is verwesterd, dat hij afvallig is en dat hij vreest voor Al-Shabaab en daarom bij terugkeer naar Somalië een reëel risico loopt op ernstige schade, als bedoeld in artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, van de Vreemdelingenwet (Vw) 2000.

1.3. Verweerder heeft op 6 januari 2020 het voornemen uitgebracht om de asielaanvraag van eiser af te wijzen als ongegrond op grond van artikel 31, eerste lid, van de Vw 2000 juncto artikel 30a, eerste lid, aanhef en onder g, van de Vw 2000. Voorts heeft verweerder het voornemen geuit dat aan eiser een inreisverbod voor de duur van twee jaar wordt opgelegd. Verweerder heeft vastgesteld dat het asielrelaas van eiser is opgebouwd uit de volgende relevante elementen:
a. Verwestering;
b. Religie;
c. Vrees voor Al-Shabaab.

2. Namens eiser is op 7 januari 2020 een zienswijze uitgebracht. Hierop heeft verweerder het bestreden besluit genomen.

3. Eiser kan zich niet verenigen met het bestreden besluit. Op hetgeen namens hem in dat kader is aangevoerd, wordt hierna - voor zover van belang - ingegaan.

4. De rechtbank oordeelt als volgt.

4.1. Op grond van artikel 30b, eerste lid, aanhef en onder g, van de Vw 2000 kan een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 worden afgewezen als kennelijk ongegrond in de zin van artikel 32, tweede lid, van de Procedurerichtlijn indien de vreemdeling een opvolgende aanvraag heeft ingediend en deze niet overeenkomstig artikel 30a, eerste lid, onderdeel d of e, niet-ontvankelijk is verklaard.

4.2. Op grond van artikel 31, eerste lid, van de Vw 2000 wordt een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd, als bedoeld in artikel 29 van deze wet, afgewezen als ongegrond in de zin van artikel 32, eerste lid, van de Procedurerichtlijn, indien de vreemdeling niet aannemelijk heeft gemaakt dat zijn aanvraag is gegrond op omstandigheden die, hetzij op zichzelf, hetzij in verband met andere feiten, een rechtsgrond voor verlening vormen

5. Uit de uitspraak van de ABRvS van 21 november 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:3735) volgt de hoofdregel dat een enkele in Nederland ontwikkelde westerse levensstijl niet tot vluchtelingschap kan leiden. De uitzondering hierop is de situatie waarin een vreemdeling aannemelijk maakt dat zijn westerse gedragingen een uitingsvorm zijn van een godsdienstige of politieke overtuiging. De vreemdeling die stelt verwesterd te zijn, wordt ook door het vluchtelingenrecht beschermd als hij aannemelijk maakt dat hij een innerlijke politieke overtuiging heeft ontwikkeld waaraan hij in Nederland uiting geeft en waaraan hij ook bij terugkeer naar zijn land van herkomst uiting zal willen blijven geven en waarvan hij alleen door zichzelf geweld aan te doen zou kunnen afzien. Daarnaast kan sprake zijn van een recht op asiel of een risico op onmenselijke behandeling in de zin van artikel 3 van het Europees Verdrag

voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden als de vreemdeling aannemelijk maakt dat hij zich in het land van herkomst niet meer helemaal kan aanpassen door uiterst moeilijk of nagenoeg onmogelijk te veranderen of te verbergen gedragskenmerken.

5.1. Zoals volgt uit de hiervoor vermelde uitspraak van de ABRvS van 21 november 2018 is het aan een vreemdeling om aannemelijk te maken dat hij die uiterst moeilijk of nagenoeg onmogelijk te veranderen kenmerken heeft. Daarbij spelen met name het gedrag van de vreemdeling in het land van herkomst, de leeftijd die hij had op het moment van zijn vertrek, hoe hij zich in Nederland heeft ontwikkeld en zijn verblijfsduur in Nederland een belangrijke rol. Als een vreemdeling stelt uiterst moeilijk of nagenoeg onmogelijk te veranderen kenmerken te hebben, dan moet hij aannemelijk maken dat hij die niet kan veranderen of dat dat redelijkerwijs niet van hem mag worden verwacht, dan wel dat hij die niet duurzaam kan verbergen. Daarnaast moet hij, mede door algemene informatie over het land van herkomst te verstrekken, aannemelijk maken dat hem door die kenmerken een vervolgingsgrond wordt toegedicht door een actor van vervolging of dat hij daardoor in zijn land van herkomst een reëel risico loopt op onmenselijke behandeling.

5.2. Eiser voert hiertoe aan dat zijn gedragingen voortkomen uit een godsdienstige of politieke overtuiging. Eiser heeft zich afgewend van zijn godsdienstige overtuiging en gedraagt zich juist daarom. Eiser verwijst ter onderbouwing van zijn standpunt naar de uitspraak van de ABRvS van 21 november 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:3735). Eiser hoeft niet meer verplicht de islam te praktiseren, hetgeen zich uit in westers gedrag.

5.2.1. De rechtbank is van oordeel dat verweerder zich in het bestreden besluit, en het daarin ingelaste voornemen van 6 januari 2020, niet ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat eiser zich weliswaar in bepaalde mate een westerse levensstijl heeft aangenomen die afwijkt van de gemiddelde Somalische levensstijl, maar dat gelet op de leeftijd waarop eiser is vertrokken uit zijn land van herkomst verwacht mag worden dat hij zich kan aanpassen. In aanvulling daarop heeft verweerder het standpunt kunnen innemen dat van eiser verwacht mag worden dat hij zich onthoudt van deze eenvoudig te veranderen gedragingen bij terugkeer naar Somalië. Voorts heeft verweerder zich niet ten onrechte op het standpunt gesteld dat, zo al sprake is van verwestering, niet is gebleken dat zijn gedragingen zijn gebaseerd op een godsdienstige of politieke overtuiging. Zo heeft verweerder het standpunt kunnen innemen dat op geen enkele wijze overtuigend is aangegeven op welke manier de wijze waarop eiser loopt beschouwd zou moeten worden als westers. Daarbij heeft verweerder kunnen overwegen dat eiser niet duidelijk kan aangeven op welke wijze zijn manier van lopen afwijkt van de gangbare manier van lopen in Somalië. Daarnaast heeft verweerder het standpunt kunnen innemen dat het drinken van alcohol, blowen en een bepaalde kledingstijl geen zaken zijn die te maken hebben met het uiten van een bepaalde religie, maar dat deze gedragingen veel meer het gevolg zijn van het lange verblijf van eiser in Nederland. Dat eiser heeft aangegeven dat hij niet meer verplicht de islam hoeft te praktiseren en zich juist daarom westers is gaan gedragen, baat hem niet. Hiermee heeft eiser niet aannemelijk gemaakt dat zijn verwestering is gebaseerd op een religieuze overtuiging. Verweerder heeft zich dan ook terecht op het standpunt gesteld dat van eiser kan worden verwacht dat hij zich bij terugkeer naar zijn land van herkomst aanpast aan de daar geldende normen en waarden. Ten slotte heeft verweerder zich niet ten onrechte op het standpunt gesteld dat uit het gehoor van 2 januari 2020 niet is gebleken dat eiser de

Somalische taal niet goed machtig is. De stelling van eiser dat tijdens het gehoor de Somalische tolk hem hielp om op Somalische woorden te komen, wat daar ook verder van zij, heeft verweerder niet op een ander standpunt hoeven te brengen.

5.3. De onder 5. genoemde tweede uitzondering is de situatie dat sprake is van gevaar voor vervolging op grond van toegedichte politieke en/of religieuze overtuiging vanwege persoonlijke uiterst moeilijk of nagenoeg onmogelijk te veranderen kenmerken, die ook niet verborgen kunnen worden gehouden. Het is aan een vreemdeling om aannemelijk te maken dat zij die uiterst moeilijk of nagenoeg onmogelijk te veranderen kenmerken heeft. Daarbij spelen met name het gedrag van de vreemdeling in het land van herkomst, de leeftijd die zij had op het moment van haar vertrek, hoe zij zich in Nederland heeft ontwikkeld en haar verblijfsduur in Nederland een belangrijke rol. Als een vreemdeling stelt uiterst moeilijk of nagenoeg onmogelijk te veranderen kenmerken te hebben, dan moet zij aannemelijk maken dat zij die niet kan veranderen of dat dat redelijkerwijs niet van haar mag worden verwacht, dan wel dat zij die niet duurzaam kan verbergen. Daarnaast moet zij, mede door algemene informatie over het land van herkomst te verstrekken, aannemelijk maken dat haar door die kenmerken een vervolgingsgrond wordt toegedicht door een actor van vervolging of dat zij daardoor in haar land van herkomst een reëel risico loopt op onmenselijke behandeling.

5.3.1. Verweerder moet naar aanleiding van wat een vreemdeling heeft aangevoerd en met inachtneming van de regel dat een vreemdeling aannemelijk moet maken dat zich een rechtsgrond voor vergunningverlening voordoet, tegen de achtergrond van de situatie in het land van herkomst en onderzoeken of die vreemdeling aannemelijk heeft gemaakt dat zij zich niet volledig zal kunnen aanpassen. Als die vreemdeling aannemelijk maakt dat aanpassing van bepaalde kenmerken uiterst moeilijk of nagenoeg onmogelijk is, dan moet verweerder onderzoeken en beoordelen of die vreemdeling hierdoor bij terugkeer naar haar land van herkomst gegronde vrees voor vervolging heeft of een reëel risico loopt op onmenselijke behandeling.

5.3.2. Eiser voert in dat verband aan dat hij gevaar loopt, omdat de vervolgingsgrond van verwestering aan hem wordt toegedicht vanwege het hebben van uiterst moeilijk of nagenoeg onmogelijk te veranderen kenmerken. Hij beweegt, loopt en praat anders waardoor hij alleen al door zijn houding de aandacht op zich zal vestigen. Eiser is daarnaast zo lang in Nederland dat aanpassen niet meer mogelijk is, mede nu hij geen kennis heeft van de Somalische cultuur en de Somalische omgangsvormen. Als eiser probeert zich aan te passen, zal hij alsnog vanwege zijn houding de aandacht op zich vestigen waardoor hem een vervolgingsgrond wordt toegedicht en loopt hij een reëel risico op een onmenselijke behandeling. Verweerder is hieraan in het bestreden besluit voorbijgegaan waardoor sprake is van een motiveringsgebrek.

5.3.3. De rechtbank is van oordeel dat verweerder ten onrechte niet de verklaringen van eiser heeft onderzocht over zijn onmogelijkheid om zich weer volledig aan de Somalische maatschappij aan te passen, de vervolgingsgronden die hem daardoor zullen worden toegedicht en waardoor hij stelt een reëel risico te lopen op een onmenselijke behandeling. Hiertoe overweegt de rechtbank dat eiser in de zienswijze, zoals herhaald in de gronden van beroep, onder meer heeft betoogd dat hij scholing in Nederland heeft gevolgd en niet religieus is, dat hij geen familie meer heeft in Somalië en dat zij allemaal in Nederland verblijven. Eiser heeft verwezen naar het ambtsbericht Centraal- en Zuid-Somalië uit maart 2019, waarin staat dat Al-Shabaab vermoordt, verminkt en personen lastig valt, indien zij

zich niet aan de religieuze leefregels van de groep houden. Ter zitting heeft eiser voorts nader toegelicht dat hij vanaf zijn vijftiende levensjaar in Nederland verblijft, dat hij helemaal weinig herinneringen heeft over Somalië en dat hij zijn leven zich hier in Nederland afspeelt. Naar het oordeel van de rechtbank heeft eiser met de hiervoor genoemde omstandigheden aannemelijk gemaakt dat sprake is van kenmerken die bij terugkeer naar Somalië niet gemakkelijk te veranderen zijn. Verweerder kon daarom aan hetgeen eiser hierover in de zienswijze van 7 januari 2020 naar voren heeft gebracht in het bestreden besluit niet ongemotiveerd voorbijgaan. De enkele overweging van verweerder in het bestreden besluit dat de verwijzing van eiser naar een uitspraak van de ABRvS zijn standpunt niet anders maakt, nu elke zaak op zijn eigen merites wordt beoordeeld, is ontoereikend en ook niet in lijn met de onder 5. vermelde uitspraak van de ABRvS van 21 november 2018. Daarbij wijst de rechtbank nog op Werkinstructie 2019/1, die-zoals verweerder ter zitting desgevraagd heeft aangegeven- ook van toepassing is op mannen en dus op eiser. Het door verweerder ter zitting gestelde dat het punt van de toedichting van de vervolgingsgrond in de overwegingen van het bestreden besluit moet worden gelezen, volgt de rechtbank niet, nu dit niet uit de motivering in het bestreden besluit valt op te maken. Verweerder had in het bestreden besluit gemotiveerd moeten ingaan op het door eiser in de zienswijze aangevoerde over de toegedichte verwestering. Dat heeft verweerder ten onrechte niet gedaan. Verweerder heeft dan ook onvoldoende gemotiveerd of eiser aannemelijk heeft gemaakt dat hij een gegronde vrees heeft voor vervolging en een reëel risico loopt op een onmenselijke behandeling. Dit betekent naar het oordeel van de rechtbank dat verweerder het bestreden besluit in zoverre onvoldoende zorgvuldig voorbereid en niet draagkrachtig gemotiveerd.

5.4. De rechtbank zal vervolgens ingaan op de door eiser gestelde vrees voor Al-Shabaab bij terugkeer naar Somalië.

5.4.1. Eiser bestrijdt het standpunt van verweerder dat Abduwak zich niet in een gebied bevindt dat onder controle staat van Al-Shabaab. Hij heeft ter onderbouwing van zijn standpunt verwezen naar een passage in het ambtsbericht Centraal- en Zuid-Somalië uit maart 2019, waarin staat dat Al-Shabaab in de verslagperiode nog steeds de macht uitoefenen over grote delen van Somalisch grondgebied en dat Abduwak in de regio Galgaduud ligt. In aanvulling daarop heeft eiser gewezen op een passage in genoemd ambtsbericht, waarin staat dat Al-Shahaab vermoordt, verminkt en personen lastig valt, indien zij zich niet aan de religieuze leefregels van de groep hielden. Eiser meent dat hij daardoor wel degelijk gevaar te duchten heeft van de zijde van Al-Shabaab.

5.4.2. Verweerder heeft zich in het bestreden besluit, waarin het voornemen van 6 januari 2020 is ingelast, op het standpunt gesteld dat eiser niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij bij terugkeer een reel risico loopt op vervolging dan wel een behandeling als bedoeld in artikel 3 van het EVRM. Voorts heeft verweerder overwogen dat op basis van de in het voornemen genoemde kaart, te vinden op https://www.polgeonow.com/search/label/somalia, kan worden geconcludeerd dat Abudwak (Cabduwaaq, Caabudwaaq) zich niet bevindt in een gebied dat feitelijk onder controle is van Al-Shabaab. Dat eiser bij terugkeer problemen zal krijgen met Al-Shabaab acht verweerder niet aannemelijk, nu Al-Shabaab niet aanwezig is in zijn leefgebied in Somalië.

5.4.3. De rechtbank is van oordeel dat verweerder met de in het bestreden besluit gegeven motivering, onder verwijzing naar de in het voornemen genoemde bron, niet zonder meer het standpunt heeft kunnen innemen dat niet gebleken is dat Abudwak zich niet feitelijk in een gebied bevindt dat onder controle staat van Al-Shabaab. Hiertoe overweegt de rechtbank dat verweerder ter zitting desgevraagd heeft aangegeven dat de in het voornemen genoemde bron een onbekend bron is. Ter zitting heeft verweerder verwezen naar pagina 28 van het algemeen ambtsbericht Centraal- en Zuid-Somalië uit maart 2019, waarin staat dat in de verslagperiode in de staat Galmudug, dat onder meer de regio Galgaduud beslaat, de minste geweldsincidenten hebben plaatsgevonden. Daarnaast heeft verweerder erop gewezen dat in paragraaf 1.2.1 van dat ambtsbericht staat Al-Shabaab veel grond heeft moeten prijsgegeven. Met het door verweerder ter zitting gestelde is evenwel niet uitgesloten dat Al-Shabaab aanwezig is in, en controle heeft over, Abudwak. Hiervoor acht de rechtbank van belang dat in genoemd ambtsbericht, zoals eiser heeft betoogd, op pagina 11 staat dat Al-Shabaab in de verslagperiode nog steeds de macht uitoefenen over grote delen van Somalisch grondgebied, onder andere in de regio Galgaduud. Verweerder heeft niet weersproken dat Abudwak, waar eiser heeft gewoond, in de regio Galgaduud ligt. De enkele verwijzing door verweerder ter zitting naar pagina 62 van het EASO-rapport van december 2017, waarop een kaart van Somalië is afgebeeld, is geen reden om anders te oordelen, omdat verweerder daarop geen toelichting heeft gegeven. Bovendien zegt de kaart van Somalië uit december 2017 niets over de situatie in Somalië en de invloed van AlShabaab in de regio Abudwak ten tijde van het nemen van het bestreden besluit. Het in het bestreden besluit door verweerder ingenomen standpunt dat Al-Shabaab niet aanwezig is in eisers leefgebied in Somalië, ontbeert – gelet op wat hiervoor is overwogen – een deugdelijke motivering.

6. De aanvraag is ten onrechte afgewezen als kennelijk ongegrond. Het beroep is daarom gegrond en de rechtbank vernietigt het bestreden besluit. De rechtbank ziet geen aanleiding om de overige beroepsgronden te bespreken. De rechtbank ziet evenmin aanleiding de rechtsgevolgen van het bestreden besluit in stand te laten of zelf in de zaak te voorzien, omdat verweerder nader onderzoek dient te verrichten. Ook ziet de rechtbank geen aanleiding om een bestuurlijke lus toe te passen, omdat dat naar het zich laat aanzien geen doelmatige en efficiënte afdoeningswijze zou inhouden.

7. Verweerder zal daarom een nieuw besluit op de opvolgende aanvraag van eiser moeten nemen met inachtneming van deze uitspraak. Bij het nieuw te nemen besluit zal verweerder de gestelde toegedichte verwestering en ook de gestelde vrees van eiser voor Al-Shabaab opnieuw moeten beoordelen en in dat kader tevens dienen te bezien of eiser bij terugkeer naar Somalië een reëel risico loopt op ernstige schade, zoals bedoeld in artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, van de Vw 2000.

8. De rechtbank veroordeelt verweerder in de door eiser gemaakte proceskosten. Deze kosten stelt de rechtbank op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht voor de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op € 1.050,- (1 punt voor het indienen van het beroepschrift, 1 punt voor het verschijnen ter zitting, met een waarde per punt van € 525,-, en een wegingsfactor 1).

Beslissing

De rechtbank:

- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt het bestreden besluit;
- draagt verweerder op een nieuw besluit te nemen op de opvolgende aanvraag met inachtneming van deze uitspraak;
- veroordeelt verweerder in de proceskosten van eiser tot een bedrag van € 1.050,-.

Deze uitspraak is gedaan door mr. C.H. de Groot, rechter, in aanwezigheid van mr. E.A. Ruiter, griffier.

Als gevolg van maatregelen rondom het Corona virus is deze uitspraak niet uitgesproken op een openbare uitsprakenzitting. Zodra het openbaar uitspreken weer mogelijk is, wordt deze uitspraak alsnog in het openbaar uitgesproken. De uitspraak is bekendgemaakt op:
25 maart 2020

Mr. C.H. de Groot Rechter Rechtbank Noord-Nederland	E.A. Ruiter Griffier Rechtbank Noord-Nederland

Documentcode: DSR11111561

Rechtsmiddel
Tegen deze uitspraak kan hoger beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State binnen één week na de dag van bekendmaking.